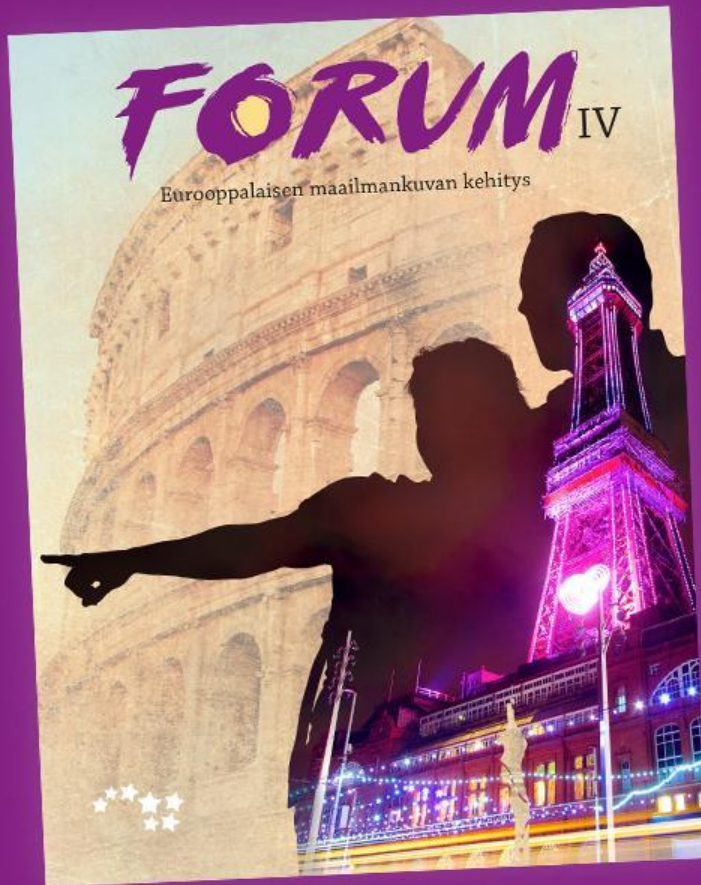

Luku 12

Valistusajan taide ja tiede

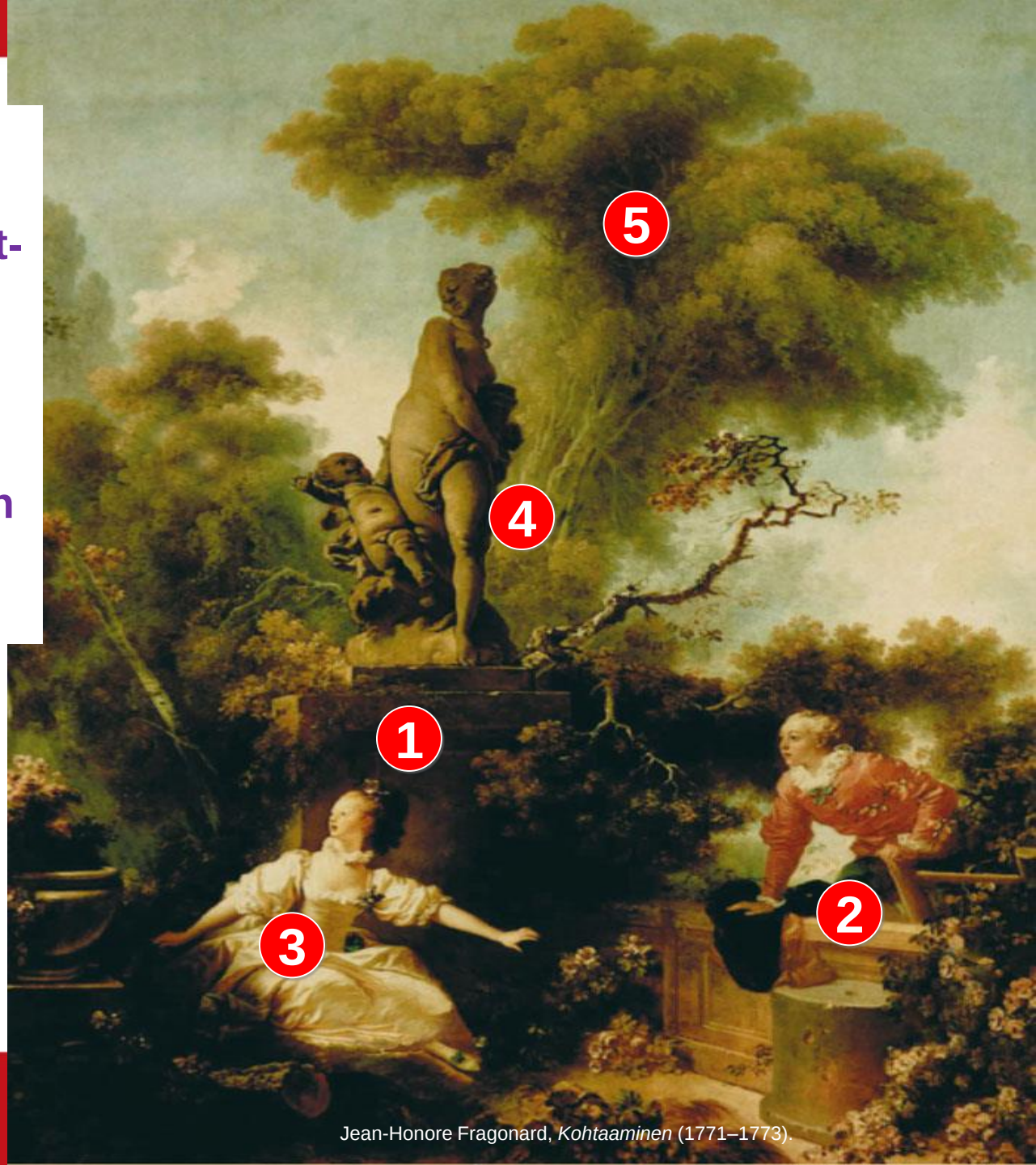
Oppikirjan sivut 118-123

SEURAAVAKSI/KOTIIN:

- Lue ”Valistusajan taide ja tiede”, s. 118-123.
- Tehtävät 2 ja 4 sekä tee lista rokokoon tyylipiirteistä.

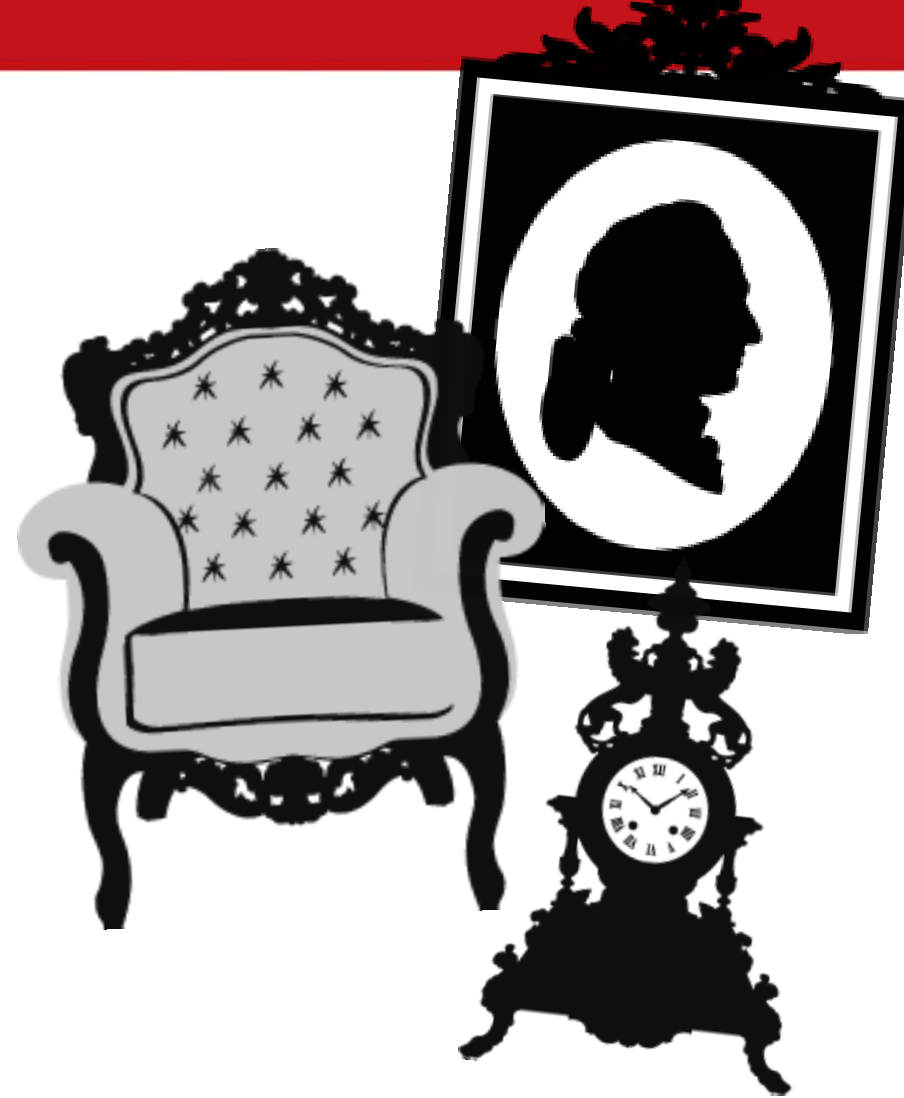
Rokokoo

1. Värit, sommittelu ja aihe.
2. Mies kiipeää rakastettunsa parvekkeelle.
3. Naisen vaatetus!
4. Patsas on antiikin jumalatar Venus.
5. Kaikki näyttää olevan liikkeessä.

Rokokoo

- **1700-luvun Ranskassa** syntynyt taidesuunta.
- **Aateliston suosima tyyli**suunta, jonka aiheina on usein joutilas yläluokka.
- **Tunnusomaista:** pastellisävyiset värit, epäsymmetria, hienostuneisuus, sirous, maallisuus ja eroottisuus.
- Tyypillisimmillään koriste- ja sisustustyylinä.

ROKOKOO (1700 -luku)

- **Valistuksen ajan taidetta;**
 - **sivistys esillä, optimismi, elämänhalu ja aistillisuus**
- **Parantuneet yhteydet kaukomaihin;**
 - **kiinalainen posliini ja itämaiset huvimajat**
- **”Joutilaan” yläluokan sisustustaidetta**

Jean Honore Fragonard 1732-1806

Sanssoucin linna

Kiinalainen teehuone vuodelta 1764 Potsdamissa Sanssoucin palatsin puistossa.

Rokokoon

tyylin piirteitä:

- matala rakennus
- pyöreitä ja kaarevia muotoja
- hempeä väritys
- leikkisyys
- kokonaisuuden korostaminen

Rakennuksen koristelussa on käytetty kultausta ja kiinalaishahmoja patsaina.

s. 125 tehtävä 3: Pohdi, miten valistuksen saavutukset näkyvät yhteiskunnassamme.

- **Sääty-yhteiskunnan hajoaminen, yhteiskunnallisten uudistusten alkaminen, vapauksien ja tasa-arvon edistyminen, edistysuskon nousu, julkinen keskustelu ja yleinen mielipide, alamaisista kansalaisia.**
 - **Asioista sovitaan; yksi ei määrää, yksinvaltiaita arvostellaan, vapautta ja järkeä arvostetaan ja korostetaan.**
 - **Valistuksen vaikutukset tieteeseen, talouteen, koulutukseen!**
- Valistuksen saavutuksia on vaikea konkretisoida, koska ne näkyvät vasta seuraavalla vuosisadalla ja luetaan yleensä liberalismiin ansioiksi.

Valistus edisti teollista vallankumousta. Perustele väite.

- Valistuksen yksilökeskeisyys ja kritiikki valtion säätelevää roolia kohtaan edistivät **vapaata kilpailua ja oman järjen käyttöä.**
 - Usko tiedon ja järjen avulla saavutettavaan parempaan maailmaan **edisti tieteitä ja keksintöjen syntyä.**
- **Edistysusko nähtiin aineellisen hyvän lisääntymisenä. Hyöty tuli tärkeäksi.**

s. 125 tehtävä 5: tapahtumat aikajärjestykseen!

- e) itsevaltiuden synty
- b) valistuksen synty
- c) Yhdysvaltojen itsenäistyminen
- a) Ranskan vallankumous
- d) Napoleonin valtaannousu

Jalo villi?

- Valistuksen aikakaudella 1700-luvulla syntynyt näkemys, jonka mukaan alkuperäiskansat nähtiin villeinä, mutta niiden luonnonläheisyyttä ihailtiin.
- Jalojen villien katsottiin edustavan menneisyyden aikakautta, jota kehitys ei ollut turmellut.

Kuvatehtävä: Rokokoo-maalaus Musiikkikilpailu vuodelta 1754 (s. 118): **Miten se eroaa barokkimaalauksista?**

- luontoaihe
- valoisuus
- keveys
- mahtailun sijaan hienostelu ja keimailu
- epäsymmetria
- ihmisten peruukit ja vaatetus
- hempeät väri
- uskonnollisuus jäi sivuosaan

Jean-Honore Fragonard: Musiikkikilpailu (s. 118)

Miten se
eroaa
barokki-
tyylistä?

- **Hempeät pastellivärit olivat vastakohta barokin tummuudelle.**

- **Barokin symmetrian tilalle on tullut epäsymmetria.**

- **Molemmat kuvaavat arkea, mutta barokki kuvaa sitä jäykkänä, vakavana ja muodollisena. Rokokoon aiheet olivat leikillisiä ja eroottisia.**

- **Rokokoo oli kevyttä, hienostelevaa ja keimailevaa, kun taas barokki oli jäykkää ja mahtailevaa.**

- **Rokokoomaalauksessa vaatetus on kevyempi ja hempeämpi kuin barokkimaalauksessa.**

- **Barokkimaalaukset kuvasivat usein perhettä. Luonto oli puolestaan usein rokokoo-maalauksen aiheena.**

